

Reactie op internetconsultatie toekomstscenario kind- en gezinsbescherming

Hierbij treft u de reactie van de Nederlandse vereniging van pedagogen en onderwijskundigen (NVO). De NVO is dé beroepsvereniging van universitair opgeleide pedagogen en orthopedagogen en telt landelijk ruim 8500 leden. 40 procent van de leden werkt in de jeugdhulp en/of jeugdbescherming. Het geschetste toekomstscenario heeft ook voor deze groep impact.

Wat zijn volgens u de positieve aspecten van het toekomstscenario en waarom vindt u dat?

De NVO vindt het positief dat er zo nadrukkelijk wordt onderzocht hoe de structuur en cultuur van de jeugdbeschermingsketen kan veranderen in het belang van kinderen, jongeren en gezinnen én in het belang van de professionals die hier werken. De focus die hierbij wordt gelegd op een structuur die vertrouwen ondersteunt, vinden wij daarbij erg waardevol. Ook staat de NVO vanuit haar pedagogisch perspectief achter de basisprincipes die in dit stuk worden gehanteerd: gezinsgericht, rechtsbeschermend en transparant, eenvoudig en lerend.

Andere positieve aspecten vinden wij:

- dat het toekomstscenario uit gaat van bestaande opgebouwde expertise op preventie, toegang en vrijwillig kader
- dat er veel aandacht en ruimte is voor kennisvergaring en faciliteren van professionals.
- dat informele steun een belangrijke beschermende factor is.
- dat er behoefte is om het werk te vereenvoudigen met oog voor positie van professionals en cliënten.
- dat er handelingsruimte is in de experimenteerfase.
- de gecombineerde behandeling (gezinsgericht) van zaken bij rechtspraak.

In hoeverre denkt u dat het toekomstscenario de condities schept om kinderen, gezinnen en huishoudens effectief hulp te bieden en te beschermen en waarom vindt u dat?

Er ligt op dit moment veel druk bij professionals in de jeugdbescherming. Dit toekomstscenario schetst een grootschalige reorganisatie. Reorganisatie en implementatie van nieuwe werkwijzen en bevoegdheden kost tijd. En dit heeft ook het risico in zich dat professionals bezig zijn met de veranderingen en het effect voor eigen werk ('hoe moet het' en 'wat mag ik'), in plaats van met de kinderen, de jongeren en gezinnen. Daarbij lost reorganisatie ook geen personeelstekort op, in tegendeel, het kan leiden tot een zwaardere druk op professionals. Als NVO zoeken we graag samen met het Rijk naar een landelijke aanpak van de uitstroom van professionals uit de veiligheids- en

beschermingsketen. Een baan in de jeugdbescherming en het werken met kwetsbare kinderen en gezinnen die te maken hebben met veiligheidsrisico's moet (weer) aantrekkelijk zijn en blijven.

Wat we als NVO daarbij ook missen is een goede analyse van waar nu écht de harde knelpunten zitten. En of de oplossingen ook binnen bestaande structuren opgelost kunnen worden. Op een manier dat we ervoor zorgen dat professionals en cliënten er zo weinig mogelijk last van hebben. Door het stoppen van oude organisaties en het ontstaan van nieuwe functies, zullen professionals opnieuw moeten solliciteren, wat stress met zich meebrengt in een toch al roerig werkveld. En cliënten zullen moeten worden overgedragen wat een risico is voor de zorgcontinuïteit.

Tot slot is een vast gezicht in het lokale team voor een gezin in principe iets wat we als NVO ondersteunen. Wat hierbij wel in ogenschouw moet worden genomen is dat áls het niet goed gaat of de samenwerking niet goed loopt, een gezin normaliter het recht heeft om te verzoeken om een andere hulpverlener/professional. Het is de NVO niet helemaal duidelijk of en hoe dit nu geborgd is.

Welke aandachtspunten en/of suggesties wilt u verder nog meegeven voor het toekomstscenario en de implementatie ervan?

De NVO erkent een voorgestelde structuurverandering als basis in het toekomstscenario. Tegelijkertijd zit het vastlopen van de keten niet alleen in de structuur en begint elke waardevolle verandering bij de cultuur in en rond organisaties. Daarbij hoort de juiste ondersteuning van goede professionals en het benutten en behouden van kennis en expertise. Veel ideeën, zoals het beter horen/luisteren naar gezinnen, een vast aanspreekpunt vanuit het lokale team dat betrokken blijft en inzet van juiste deskundigheid, zijn punten die de NVO van harte ondersteunt. Die ideeën gaan echter over professioneel handelen en krijg je niet per definitie voor elkaar door een nieuwe structuur.

Andere aandachtspunten die wij mee willen geven zijn:

- de beperkte mogelijkheid tot verzoek om een andere hulpverlener/consulent
- het principe van generieke taken wijkt af van de huidige specialisaties (0-100; gehandicapten/ouderen; onderzoeker/gezinsvoogd)
- dat het ons nog niet duidelijk is of de jeugdstrafrechtketen (incl. reclassering) onderdeel uitmaakt van het RVT. Zo niet, dan ontbreekt een belangrijke schakel.
- er is een tekort aan specialisten in de jeugdveiligheidsketen. Dat lost een reorganisatie niet op.
- de middelen (reorganisatie/structuurverandering) sluiten niet of slechts deels aan op gewenste uitkomst (cultuurverandering).
- extra expertisenetwerken en leergroepen kunnen als 'meer van hetzelfde' en 'tijdrovend' worden ervaren door professionals.
- de naam veiligheidsteam kan verwarrend zijn. Lijkt door de titel te gaan over orde en veiligheid, dus geweld en overlast, in plaats van over een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind naar de volwassenheid.

Wilt u vanuit uw kennis en ervaring nog nader reflecteren op een of meerdere van onderstaande aspecten van het toekomstscenario?

Het toekomstscenario is een eerste aanzet tot een beweging in de keten, maar voor onze leden (orthopedagogen en pedagogen) is die beweging nog te abstract om er écht iets van te kunnen vinden. De volgende stappen zullen we dus goed volgen en waar mogelijk denken we graag in de ontwikkelingen mee.